

[Statsministeren.]

kendte, at pengeindkomsterne — lønninger, avancer og udbytter — er steget stærkere end produktionen. Den manglende ligevægt medfører en overefterspørgsel, som enten medfører forøget indførsel eller et forbrug af varer, der ellers skulle have været eksporteret, eller en vækst i pris- og omkostningsniveauet.

Disse vanskeligheder, som er det hovedproblem, vi står over for at skulle løse, vil naturligvis blive forøget, hvis der, som det ærede medlem hr. Erik Eriksen var inde på, skulle ske en svækkelse af den internationale højkonjunktur og dermed i udlandet efterspørgsel efter vore eksportvarer. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Erik Eriksen i, at vi har ingen garanti for, og ingen kan give os garanti for, at de senere års forholdsvis gunstige konjunkturer i udlandet kan bevares. På den anden side vil jeg advare imod alt for dramatiske profetier både i den ene og den anden retning med hensyn til den internationale konjunkturs udvikling.

I øvrigt vil den højtærede økonomiminister om lidt give en økonomisk redegørelse, hvori også en vurdering af disse problemer vil indgå.

Den kraftige advarsel mod en stigning i pengeindkomsterne, som ikke har dækning i tilsvarende produktionsstigning, som må være konklusionen af alle disse overvejelser og analyser, må ikke overhøres. Overhører man denne advarsel, vil vi blive stillet over for nødvendigheden af en yderligere stramning af den økonomiske politik, og selv om en sådan yderligere stramning gennemføres, er situationen ikke dermed rettet op på alle punkter. Risikoen for nedgang i eksport og beskæftigelse vil stadig være til stede.

Her er det, organisationernes ansvar kommer ind. Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger herom.

Modstykket til den aftalefrihed, vi har på arbejdsmarkedet, må være, at organisationerne praktiserer denne frihed under ansvar. Jeg tror, det vil være i bedste overensstemmelse med de store organisationers medlemmers tarv, at organisationerne ikke fremsætter krav, som yderligere anstrenger den samfundsøkonomiske bæreevne. Det er urealistisk at tro, at en enkelt gruppe i samfundet gennem sin eller sine organisa-

tioner kan tilkæmpe sig fordele for sine medlemmer uden hensyn til de samfundsøkonomiske konsekvenser. Dertil er vort samfund i dag alt for gennemorganiseret. Når én gruppe opnår at tilkæmpe sig fordele, vil andre grupper tilkæmpe sig tilsvarende fordele. Resultatet bliver en almindelig indkomststigning for næsten alle. Hvis denne almindelige stigning i indkomsterne overstiger produktionens bæreevne, bliver ingen bedre stillet end før, tværtimod er der en betydelig risiko for, at alle vil være ringere stillet end før.

Det, der her er sagt, måske med klar adresse til lønindkomsterne, gælder naturligvis ikke for lønindkomsterne alene, men må gælde for alle krav om indkomstforhøjelser, hvad enten indkomsterne hidrører fra løn, avance eller udbytte, eller hvad det kan være. Det ville være i afgjort strid med hele den tankegang, jeg her har refereret, hvis den aktuelle situation ville blive brugt til avanceforhøjelser. Det var med glæde, jeg hørte det ærede medlem hr. Poul Møller udtale, at ingen samfundsgruppe skal tjene på omsætningsafgiften. Jeg blev ikke helt klar over, om disse udtalelser skal fortolkes derhen, at det ærede medlems parti vil eller ikke vil støtte regeringens forslag om skærpelse af kontrollen med priser og avancer for at give prismyndighederne større mulighed for indgreb over for urimelige avanceberegninger. Men vi vil jo snart kunne få dette spørgsmål opklaret.

I hele denne problematik vil ingen komme uden om problemet om de dårligst stillede i vort samfund. De lavest lønnedes problem vil ikke kunne skydes til side. Det er det heller ikke blevet i debatten her i det høje ting så lidt som andre steder, hvor disse indkomstproblemer er blevet drøftet, f. eks. på arbejdsmændenes kongres. Jeg lagde mærke til, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen erklærede, at han for sit vedkommende gerne ville medvirke til en forbedring af de laveste indtægter, hvis dette kan ske på en måde, der ikke bringer hele indkomstniveauet i skred. Jeg er enig i, at vi her står over for et afgørende spørgsmål, nemlig at finde en mulighed for at bedre kårerne for de dårligst stillede, uden at det får lønhævende virkninger hele vejen op og derfor får samlede økonomiske